اخلاق کتابداری و ارتباط کلامی

مقدمه

همه در پیشرفت زندگی اجتماعی، سهمی داریم و هیچ‌کس نمی‌تواند ادعا کند که به‌تنهایی قادر به ادامه حیات هست. کتابدار که بر پیشانی او مهر حبیب خدا نقش بسته است مانند همه اقشار جامعه بر دوش خود تکالیفی احساس می‌کند و در کنار تلاش برای کسب علم و دانش‌افزایی خود به فکر جامعه‌ای بهتر و سالم‌تر است. رفتار، اخلاق زیبا و یا ناپسند در کتابخانه، دل و روح کتابدار را خوشحال یا نگران می‌کند. دین مبین اسلام برای همه انسان‌ها و به‌ویژه انسان‌های مسئول اعتبار و شأن بالایی قائل است و آن‌ها را بهترین امت خطاب نموده است. با حضور آگاهانه، عطر امنیت اخلاقی، چهره مثبت و رفتارهای پاک و بی‌شائبه، در جامعه همه‌گیر و فراگیر می‌شود. یک کتابدار خوب هر روز قصد می‌کند تا با چهره‌ای شاد و شخصیت مثبت خویش با ارائه بهترین شیوه و اخلاق نیکو تمام مخاطبان خود را به‌سوی خواندن سوق دهد. در این مجال اندک تلاش شده با رعایت اختصارگویی به طرح مطالبی بپردازیم که بر علم و مهارت آن گروه از عزیزان فعال در کتابخانه‌ها که در این امر خیر و مهم گام بر می‌دارند، بیفزاید و موجب ترویج فرهنگ مطالعه و خوبی‌ها و ارزش‌های اسلامی از طریق کتابداران گردد.

ان‌شاء ا...

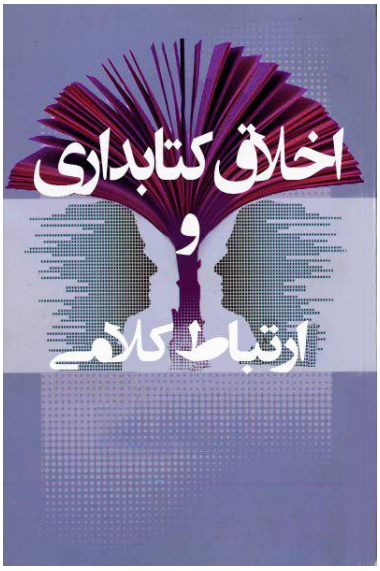

ارتباط کلامی، ویژگی اختصاصی انسان‌هاست. افراد در قالب کلام نگرش‌های خود را درباره خویشتن، مخاطب خود، مسائل کلی، مسائل مشترک به یکدیگر انتقال می‌دهند. با توجه به اهمیت ارتباط کلامی در زندگی روزمره، بی‌جهت نیست که مطالعه و آموزش مهارت‌های ارتباطی جایگاه ویژه‌ای را در مباحث آموزش و مشاوره‌ای کتابداران را به خود اختصاص دهد. مهارت در خوب سخن گفتن، مهارت شنونده خوب بودن از جمله مهم‌ترین مهارت‌هایی است که در استحکام و بقای رابطه بین کتابدار و کتاب‌خوان نقش دارد. آشنا بودن به تمثیل، جایگاه و ارزش مطالعه و کتاب و مطالعه در خصوص مهارت‌های ارتباطی به بهبود این جریان فکری و روحی و عملی آن کمک می‌کند. نباید فراموش کنیم که طرف مقابل ما، غیر از اینکه یک مخاطب هست و خواسته‌ای دارد، یک انسان است با همه خصوصیات مشترک با سایرین و مخصوص به خود!! وی موجود بسیار پیچیده‌ای است که کشف آن از عهده دانش بشری خارج است. در این موقعیت بر زبان راندن یک جمله ساده یا یک کلمه و حتی یک نگاه، پیامدهای خوب یا بد بر جای می‌گذارد، همان‌طور که برای جذب و نگهداری هر کتاب‌خوان، باید روش خاصی را بکار گرفت. هم‌چنین باید به مخاطب، شرایط حاکم، شرایط روحی و میزان پذیرش مطالب ارائه شده نیز دقت کنیم تا موجب گسسته شدن رابطه بین کتابدار و کتاب‌خوان نشود. چند گام مؤثر برای جذب کتاب‌خوان. همه ما قادر هستیم با تمرین مراحل اجرای این تکلیف از هر یک از کتاب‌خوانان، برای خود دوستی صمیمی درست کنیم و آن‌ها را برای همیشه، مجذوب اخلاق شایسته، کتاب و کتاب‌خوانی کنیم.

<u>گام اول:</u> روبرو شدن مهم‌ترین اصل این است که خودمان را مسئول بدانیم و این مهم تنها گامی است که نیاز به اراده قبلی ندارد. باید توجه کنیم عادت به کنجکاوی و سر از کار مخاطب در آوردن را کنار بزنیم و فقط مثل یک پزشک حاذق به

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

علائم و پیامدهای افعال کتاب‌خوانان با همکارانمان توجه نماییم.

گام دوم: تشخیص این گام مهم‌ترین و کلیدی‌ترین مرحله است مانند پزشک که پس از روبرو شدن با بیمار و معاینه وی، باید بیماری وی را تشخیص دهد و چنانچه تشخیص وی نادرست باشد، نه تنها موجب سلامتی بیمار نمی‌شود بلکه حال وی را وخیم می‌کند. پس باید در انتخاب و معرفی کتاب بسیار دقیق باشیم و زمانی که آمادگی روحی در شما و یا در مخاطب وجود ندارد از معرفی کتاب اجتناب کنیم.

ـ زمانی که مخاطب با عجله وارد کتابخانه شده است از اطوال سخن و معرفی کتاب پرهیز کنیم.
ـ زمانی که احساس می‌کنید وضع مالی مخاطب خوب هست کتاب‌های پر مخاطب را برای خرید معرفی کنید.
ـ توجه به این امر که وضعیت روحی و روانی مخاطب نیز در نحوه تصمیم‌گیری کتابداران نقش‌آفرین است.

گام سوم: اجرا چون در مخاطب آمادگی اولیه و مناسب را ایجاد کرده‌اید بهتر است از جملات و عبارت‌های روشن، گویا و خالی از ابهام و پیچیدگی به معرفی کتاب بپردازید و بدون منت گذاشتن و بزرگنمایی، با رفتاری صمیمانه بگوییم شما عین خواهر و برادر ما هستید و با احساس طمأنینه و خودداری از هرگونه شور و حرارت افراطی این احساس را حفظ کنیم که آن‌ها سال‌هاست ما را می‌شناسند و به ما اعتماد دارند.

گام چهارم: پاسخ به واکنش مخاطب‌بدون شک با عمل ما، مخاطب واکنش از خود نشان می‌دهد، پس بهتر است از قبل خود را در مقابل واکنش‌های احتمالی آماده‌سازیم.

واکنش‌های احتمالی:
الف) شاید از کتاب‌هایی که ما معرفی کردیم، احساس رضایت نداشته باشد.
ب) خودشان تمایل به انتخاب کتاب دارند.
ج) با بهانه‌گیری و امتناع از خواندن کتاب‌هایی که معرفی کرده‌ایم از کتابخانه خارج شود.
د) ظاهراً نشان می‌دهد پذیرفته، اما در عمل خود به انتخاب کتاب رجوع می‌کند.

پاسخ به واکنش‌ها:
۱- حتماً از او تشکر کنیم و او را در خواندن ترغیب و تشویق کنیم.
۲- در این حالت به‌طور مختصر تشکر و از اصرار ورزیدن خودداری کنیم.
۳- از بکار بردن جملاتی که غرور و تکبر گوینده – کتابدار – را به اثبات می‌رساند، پرهیز کنیم و با خوش‌رویی وی را بدرقه کنیم.
۴- بهتر آن است که با حفظ خونسردی، آرامش و متانت به خواسته‌های سایر مخاطبان بپردازیم.

نویسنده: حسن بلندی

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	حسن بلندی
عنوان مقاله:	اخلاق کتابداری و ارتباط کلامی
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitابdار 2.0)
دوره مجله(Vol):	۳
شماره مجله(Issue):	۲
سال(Year):	۱۳۹۶
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/8397

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.